

Biodiversa+ kansalliset seurantahankkeet 2025

22.1.2026 Luontotietopäivä
Ida Palmroos, YM

Taustaa

- WP2 BD-monitorointi, vetovastuu (Syke)
 - Ala-työpakettien ja pilottien vetovastuita
- WP2 alle kuuluu ns., ”National biodiversity monitoring activities”

➔ **top-up/co-fund**

Rahoitushaut:
BiodivProtect

- SPEAR

BiodivMon

- DNAqualMG
- SEPPI

Taustaa

- Ns. Co-fund (top-up) rahaa saadaan vastineeksi YM:n (ja kolmansien osapuolien) tuottamasta in-kindista
 - **Tarkoitus kohdentaa olemassa olevien seurantojen kehittämiseen tai kokonaan uusien aloittamiseen**
- Biodiversa+ asettaa prioriteetit, lisäksi nyt alkaneella kolmannella kaudella toivotaan kansainvälistä yhteistyötä hankkeiden osalta.
- Edellisen rahoituskauden hankkeita hajautettiin Sykeen ja ELY-keskuksiin.
 - Hankkeiden toteuttamisella oli Biodiversa+ osalta kiireellinen aikataulu, joten jo valmiitakin hankeideoita hyödynnettiin
 - ELY-keskusten hankkeiden haluttiin tukevan Helmi-ohjelmaa
 - Hankkeilla haluttiin kattaa mahdollisimman hyvin seurantojen puutteita Biodiversan asettamien rajojen sisällä

Hankkeiden yleiskatsaus

- Hankkeet kattoivat Biodiversa+ prioriteetteja seuraavasti:
 - **Habitaatti/luontotyyppi**
 - HELMIä tukevat metsä-, rannikon pienvedet-, perinnebiotooppi- ja keskittymähankkeet (ELYt)
 - Puroseurantaverkosto (Syke)
 - LYSEKAPP – maastosovelluksen kehittäminen luontotyyppien seurannassa (Syke)
 - **Meri**
 - LUOMERI – kohti luontoposiitivista saaristomerta (Syke)
 - **Hyönteiset**
 - Luontodirektiivin hyönteisten seurannan kehittäminen (Syke)
 - **Genetiikka ja genomiikka**
 - GenMonFin - kohti geneettisen monimuotoisuuden seurantaa Suomessa (Syke)

Metsät

- KES-, KAS-, HÄME-, PIR- ja UUD-ELY
- Tarkoituksena kehittää Helmin metsäteeman luonnonhoidon vaikuttavuuden seurantaa
- Hanke rajattiin koskemaan lehtoja, jalopuumetsiä ja harjujen paahdeympäristöjä
- Hankkeessa toteutettiin mm.
 - Kuvaus seurattavista muuttujista elinympäristötyypeittäin
 - Ohjeistus tiedon keruuseen ja tallentamiseen
 - Tiedon keruussa käytettävä seurantalomake
 - Lajilista, lehdot
 - Lajilista, paahdeympäristöt
 - Huomiot valittujen menetelmien ja ohjeiden toimivuudesta ja kehitystarpeista

Rannikon pienvedet

- EPO- ja KAS-ELY
- Hankkeessa
 - Kerättiin yhteen ja analysoitiin nykyisten fladojen, kluuvifladojen ja kluuvien kunnostusmenetelmiä, analysoitiin niiden toimivuutta ja vaikuttavuuden seurantaa
 - Ehdotuksena yhtenäisemmät menetelmät seurannoille
 - Rannikon kunnostusoppaan päivitys näiden osalta
 - Suunniteltiin rannikon pienvesien seurantaverkostoa ja tehtiin siitä ehdotus
 - Käytiin läpi nykyiset tiedon tallennuspaikat ja tehtiin koonti tietojen tallentamisen kehitystarpeista

Perinnebiotoopit

- VAR-, PIR-, HÄME-, LAP-, POS-, UUD-ELY
- Hankkeessa
 - Kehitettiin kustannustehokasta seurantamenetelmää perinnebiotooppien edustavuuden ja hoidon laadun arviointiin
 - Arvioitiin nykyisen inventointiaineiston ja lajiseurannan käyttökelpoisuutta seurannassa
 - Kehitettiin laatutaulukoita ja pilotoitiin niitä maastossa
 - Koottiin yhteen kehitystarpeet perinnebiotooppien seurannalle ja tietojen tallennukselle

Helmi-keskittymät

- PIR-, UUD- ja HäME-ELY
- Helmi keskittymät = alueelliset monimuotoisuuden kannalta tärkeät keskittymät, joille myös tunnistettu tarpeita elinympäristön tilan parantamiseksi
- Hankkeessa:
 - Kehitettiin Helmi-keskittymien seurantaan sopivia mittareita
 - Koostettiin hyviä käytänteitä keskittymä alueilta ja jaettiin niitä
 - Kehitettiin Helmi-keskittymien konseptia
 - Tehtiin opas ”Kohti vaikuttavia Helmi-keskittymiä - suuntaviivoja viranomaisille ja alueellisille toimijoille”

LYSEKAPP

- Hankkeessa kehitettiin sovellusta luontotyyppien yleismaastoseurannan tiedonkeruuta varten
- Terrestriset ja pienvesiluontotyypit (ei talousmetsiä -> VMI)
- Hankkeessa toteutettiin:
 - Maastosovelluksen laaja vaatimusmäärittely maastotyön tarpeiden perusteella
 - QField-sovelluksen testaus
 - Tarvittavan laitteiston testaus mm. RTK-GNSS-vastaanottimen, Android-laitteiston ja mobiilitiedonsiirron ratkaisujen testaus
 - Muiden käyttötapauksen tunnistaminen ja yhteistyö mahdollisen laajemman käytön ja jatkokehityksen näkökulmasta

Puroseurantaverkosto

- Tavoitteena suunnitelmallinen, pitkäjänteinen ja maantieteellisesti kattava biologisten ja hydromorfologisten laatutekijöiden seuranta puroissa
- Projektin päätavoitteena oli lisätä seurantaverkostoon 18 uutta seurantakohtaa
 - Kunnostettava, luonnontilaisen kaltainen ja maa-/metsätalousvaikutteinen
- Hankkeen aikana saatiin 18 uutta kohtaa, joille tehtiin seurantakäynti:
 - Itä-Suomi 6 kpl, Pohjois-Pohjanmaa 7 kpl ja Uusimaa 5 kpl
- Puroseurantaverkosto sai jatkoa vuoden 2026 loppuun LS TMMR rahoista (mm. saatujen tulosten analysointi ja verkoston täydentäminen)

LUOMERI

- Luontoposiitiivinen saaristomeri – kohti meriluonnon seurantaa (LUOMERI)
- Hankkeen tavoitteena:
 - Tarkastella meriluonnon monimuotoisuuden pitkän aikavälin muutoksia, arvioida rehevöitymistä hillitsevien ja aluesuojelutoimien vaikuttavuutta eri alueilla sekä kohdentaa monimuotoisuuden seurantaa alueille, joilla parantumista voidaan odottaa.
- Hankkeessa:
 - Digitoitu historiallista aineistoa rakkohaurun selkärangattomista 70- ja 80-luvuilta, sekä koostettu historiallisia aineistoja meriajokkaan selkärangattomista.
 - Tunnistettu muutosaltteimmat alueet, ja alueet missä rehevöitymisen hillitsemisellä on suurimmat vaikutukset monimuotoisuuden kannalta.
 - Tunnistettu alueita, joihin seurantaa tulisi jatkossa kohdentaa.

Luontodirektiivin hyönteisten seurannan vahvistaminen

- Hankkeen tavoitteena oli selvittää luontodirektiivin hyönteisten seurannan nykytila, tietopuutteet, testata seurantamenetelmiä maastossa, sekä arvioida molekyylibiologisten menetelmien mahdollisuuksia seurannassa
- Hankkeessa:
 - Tehtiin selvitys nykytilasta ja tietopuutteista
 - Kehitettiin ja testattiin seurantamenetelmiä maastossa (kovakuoroiset, perhoset, sudenkorennot)
 - Analysoitiin laajoja DNA-metaviivakoodaus aineistoja, täydennettiin DNA-viivakoodoja referenssikirjastoon, pilotoitiin mustattiaiset DNA-pohjaista tunnistusmenetelmää
 - Tehtiin suositukset seurannan kehittämiseksi: [Luontodirektiivin hyönteisten seurannan vahvistaminen](#)

GenMonFin

- Kohti Suomen luonnon geneettisen monimuotoisuuden seurantaa (GenMonFin)
- Hankkeen tavoitteena:
 - Kartoittaa olemassa oleva tieto ja kapasiteetti seurata geneettistä monimuotoisuutta Suomen luonnossa sekä indikaattoreiden että suoran molekyylogeneettisen seurannan avulla.
 - Tunnistaa pahimmat puutteet eliöryhmittäin ja elinympäristöittäin.
 - Määrittää prioriteetit geneettisen monimuotoisuuden seurannalle yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa.
 - Suunnitella geneettisen monimuotoisuuden seurannan integrointi osaksi kansallisia monimuotoisuusseurantoja

Mitä seuraavaksi?

- Uuden rahoituskauden co-fund rahojen käytön miettiminen (käyttöaika 9/2028 asti)
 - Jatketaanko joitain vanhoja viimevuoden hankkeita?
 - Perustetaanko kokonaan uusia avauksia?
 - Ennallistamisasetuksen tukeminen?
 - Biodiversan sisällä olleet keskustelut partnerivaltioiden välisen yhteistyön lisäämisestä co-fund rahan keinoin -> mitä mahdollisuuksia ja toisaalta rajoitteita tämä tuo tullessaan
 - Tällä hetkellä odotellaan päätöksiä tästä, ennen kuin lähdetään miettimään Suomen kokonaisuutta tarkemmin
- Tavoitteena saada päätettyä osa uusista vuonna 2026 aloitettavista hankkeista ennen kesää

Linkkejä

- Biodiversa kansallisten hankkeiden päätöswebinaarin diat: [Tiedostot – Nextcloud](#)
- Rannikon pienvesien kunnostusopas (päivitys vielä tulossa): [Rannikon pienvesien kunnostusopas : Fladat, kluuvifladat ja kluuvit, sekä niiden laskupurot. – Doria](#)
- [Luontodirektiivin hyönteisten seurannan vahvistaminen](#)
- [Biodiversa +](#)

Kiitos!

Ida Palmroos
Erityisasiantuntija, YM
etunimi.sukunimi@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4–10, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment